

SAMLING 1

September – 8. trinn

Tema: Hva er tro?

Forfatteren av Hebreerbrevet gir oss dette svaret: «Troen er sikkerhet for det som håpes, visshet om ting en ikke ser» (Hebr 11,1). Det synes jeg er et godt svar. Ordet 'tro' på norsk kan bety mange ting. I de fleste sammenhenger brukes det for å uttrykke usikkerhet. Når vi sier «jeg tror det blir fint vær i morgen,» så betyr det at vi ikke er sikre. Dette verset i brevet til hebreerne viser oss at når vi bruker ordet tro i kirkelig sammenheng, så betyr ordet noe annet. Det er forbundet med sikkerhet.

Jeg er overbevist om at det er viktig å hjelpe de unge til å forstå dette. Mange i vår tid setter tro opp imot viten. Alt for mange unge antar at de må velge mellom religiøs tro eller vitenskap. Vitenskap kan si noe om *hvordan* ting er, men ingenting om *hvorfor* ting er. Vitenskapen kan derfor ikke svare på livets store spørsmål: Hvem er jeg? Hvorfor finnes jeg? Hva er meningen med livet? Hva skjer når jeg dør? Finnes det en Gud? Hva er kjærlighet? Vitenskapen kan gi visshet om det vi ser, om det som kan måles og veies og testes. Troen derimot gir oss visshet om de ting vi ikke ser, de tingene som Gud har sagt oss at er sant.

I kristen sammenheng referer ordet tro til to ting. Ordet kan brukes om det som Gud har åpenbart: At verden er skapt, at Gud har sørget for orden i skaperverket slik at vi kan forske og finne svar på hvordan ting henger sammen. Den uendelig Gud som har skapt himmel og jord har også åpenbart at Han elsker hver og en av oss personlig, at vi er Hans barn, at Han kjenner oss, og at Hans kjærlighet er grenseløs.

Alt det som Gud har åpenbart som sant omtales gjerne som Kirkens tro. Gjennom Kirken hjelper Gud oss til å forstå hva som er sant. Kilden til denne vissheten er Guds åpenbaring av seg selv som vi kjenner gjennom Skriften og Tradisjonen. Jesus viser oss hva som er sant om Gud, og om mennesket, for som trosbekjennelsen lærer oss er Jesus sann Gud og sant menneske.

Dernest; når vi sier «jeg tror», er det vårt svar til det Gud har åpenbart som sant. Troen gir oss da visshet for at Gud finnes, at jeg er elsket, at er mening med mitt liv. Troen gir oss visshet om livet er sterkere enn døden. Troen gir oss visshet om livets store spørsmål, og den vissheten hviler i kunnskapen vi har fått fra Gud. Den kunnskapen må vi tillære oss. Derfor er katekesen viktig. Katekesen gir oss innsikt i og kunnskap om de tingene Gud har åpenbart. Denne kunnskapen hjelper oss til å forstå virkeligheten som den er. Det er det troen handler om, for troen, og bare troen, kan gi oss visshet om det vi ikke ser.

Godt katekeseår!

p. Pål Bratbak

HELLIGE TOMAS (tvileren)

Les om denne helgenen på katolsk.no

Økt 1 – Teori

TEMA: Hva er en katolikk og hva er tro?

MÅL:

- Å reflektere over hva det vil si å være katolikk, og over hva tro egentlig er

DU TRENGER:

- Quiz/påstandsark (R) «Hva! Går du i kirken? Er du helt rar, eller?»
- Skrivesaker
- Ressurser til presentasjon/gjennomgang (R) av temaet
- Bassengbildet, og gjennomgangen av temaet «tro» er spesielt viktig

GJENNOMFØRING

En kjapp oversikt:

- 1 – Intro til tema (R), og quizen/påstandsarket «Hva! Går du i kirken...»
- 2 – Gjennomgang av tema (R): Samtale om begrepet «Tro» + Bassengbildet
- 3 – Trosbekjennelsen (bruk gjerne «Konfirmasjonens fire søyler»)

Helt først. Obs! Obs! Les dette først!

Hvis dette er absolutt første gang 8. klasse-konfirmantene dine skal møtes, bør du sterkt vurdere å bruke en del tid på at de blir kjent før du går i gang med noen form for undervisning. Å begynne på ungdomsskolen (8. klasse er som du vet det første av tre år på ungdomsskolen) gjør at forholdet dem imellom ofte kan endre seg drastisk, selv om en del av dem til og med kan ha kjent eller kjenner hverandre fra før. De vil tørre å delta mye mer hvis de blir trygge på hverandre gjennom litt lek/bli-kjent-opplegg i oppstarten.

Ta en introduksjonsrunde og prøv å få alle til å si noe litt hyggelige og morsomt om seg selv, favorittmat (-farge, -film, -hobby, etc.). Husk at leker og sosiale opplegg alltid finnes i Økt 4. Hent gjerne noe derfra før dere går løs på opplegget i øktene her. Hvis dere har fått til å ha f.eks. en bli-kjent-helg eller dag i oppstarten, så er det bare å fyre løs på øktene/ undervisningsoppleggene etter dette 😊

1 – Intro og quiz

Aktiviser forhåndskunnskapen

Still spørsmålet

- Hva betyr det å være en katolikk?

La konfirmantene dele sine tanker. Korrigjer kun hvis det blir upassende eller tullede svar.

Fyll ut påstandsarket (R). Hvis du tror det kan fungere, la dem jobbe sammen to og to. Hvis ikke kan de sitte med hvert sitt skjema. Det er lurt å få dette fysisk (på papir med blyant/penn), men også flott å få det opp på en skjerm hvis det lar seg gjøre (R).

Gjennomgå en og en påstand og be dem diskutere litt seg imellom hva som er riktig svar.

2 – Samtale om tro

Snakk med konfirmantene om følgende

Vi har blitt enige om at katolikker er kristne (quizen, påstand nr. 1). Kristne tror på Gud. Så tror vi på Jesus. Tenk på følgende spørsmål:

- *Hva er det viktigste vi som katolske kristne tror på?*
OG
- *Hva betyr det egentlig å tro? Rettere sagt: Hva er tro?*

Diskuter spørsmålene ovenfor enten i små grupper eller i plenum. Gjennomgå svarene i plenum. I ressursene (R) finnes forslag til svar.

VIKTIG Å SI: Det er helt normalt at man er litt i tvil, eller at man føler dette med å tro på Gud er vanskelig.

I gjennomgangen av temaet (R) finner du bildet av svømmebassenget (R). Vis konfirmantene nå dette, og fortell dem de skal forestille seg at bassenget/vannet var troen på Gud. De som hopper rett uti eller allerede er uti med hele kroppen, føler de ikke har noen problemer med å tro.

Diskuter (plenum) de forskjellige menneskene i bildet:

- Hva med de andre? Hvor troende er de?

Hør om noen tør å si noe om følgende i plenum:

- *Hvem er du på bildet?*
- *Passer troen inn i vår verden i dag? OG Er det nødvendig å tro på Gud?*
- *Må man tro på Gud for å bli konfirmert?*

Til det siste spørsmålet er det selvfølgelig kun ett svar, men til de andre spørsmålene er det fint å la konfirmantene få lov til å tenke høyt/dele sine tanker.

3 – Trosbekjennelsen

Sitat til refleksjon:

«Du trenger å kjenne troen din med samme presisjon som en IT-spesialist kjenner innsiden av en computer. Du trenger å forstå den slik en god musiker kjenner stykket hun eller han spiller.»

Pave Benedikt XVI (i innledningen til YOUCAT Katekismen; finnes også i YOUCAT konfirmantboka kap. 1 s. 13)

«Å kjenne troen» sin betyr at man må vite så mye som mulig om troen. Still følgende spørsmål i plenum:

- *Har vi noe manifest, en mal eller lignende der det står nøyaktig hva vi, som katolske kristne, tror på?*

Vi har trosbekjennelsen.

Ta en titt på det som står i ressursene (R) om det å tro. Deretter kan dere gjerne bruke det vi kaller «Konfirmasjonens fire grunnsøyler» (R) og se på trosbekjennelsen her. Det viktigste blir å bare ha lest igjennom trosbekjennelsen i denne omgang.

Økt 2 – Teori

TEMA: Forventninger og forberedelser til konfirmasjonen – Vi setter i gang!

MÅL:

- Å bli kjent med **hovedtrekkene** av hva som skal gjennomgås og hva som forventes (av konfirmantene) i løpet av konfirmantforberedelsestiden
- Å få en forståelse av hvilke regler og forhold som gjelder når vi er samlet.
- Å bli kjent med YOUCAT, og komme i gang med kap. 1.

DU TRENGER:

- Intro minifilm: «Konfirmasjon – hva er det?» (R)
- En enkel årsplan/oversikt over året (R), evt. skrivesaker
- Det oransje YOUCAT Konfirmant-heftet (helst et til hver).
- Den gule YOUCAT Katekisme (gjørne en til hver) og evt. ressurser til tema (R)
- Bibler eller nettbibelen [Bibelselskapet | Nettbibelen](#). (R)
- Presentasjon av tema for økta (R)

GJENNOMFØRING

En kjapp oversikt:

- 1 – Intروفilm og gjennomgang av konfirmantforberedelsestiden
- 2 – YOUCAT: En introduksjon (R)
- 3 – Etabler helgengrupper
- 4 – Gruppearbeid, blant annet med YOUCAT
- 5 – Avsluttende lek (kan ventes med til Økt 4)

1 – Forberedelsestiden

Start gjørne med å se intro-filmen «Skal du konfirmeres?» der vi møter ungdommer som deler sine tanker om det å forberede seg til konfirmasjon.

Snakk så med konfirmantene om disse to årene som ligger foran dem. Har du årsplan(er), temaoversikter, tema fordelt på hver samling, eller lignende så del dette med dem. Vi har laget to forslag på nettsiden (R) som du gjørne må bruke. En som baserer seg på lengre samlinger en gang i måneden og en som baserer seg på kortere samlinger to ganger i måneden (annenhver uke). Introduder gjørne YOUCAT her, eller vent til punkt 2.

Spør konfirmantene om forventninger de har til forberedelsestiden. Et forslag er at hver og en får en lapp/et ark der de skal skrive ett eller flere spørsmål de kanskje har om konfirmasjonen eller om forberedelsestiden. De kan også skrive ned ting de tror de skal lære, eller ting de tror skal skje, kanskje ting de antar de må gjørne for å forberede seg. Det er lurt å minne dem på å skrive tydelig og å holde seg til seriøse ting.

Lappene legges i en kurv/eske/boks, og du trekker dem ut og gjennomgår en og en. Er det ting du selv ikke kan svare på så ta det videre med for eksempel menighetspresten.

2 – YOUCAT

Introduser YOUCAT-bøkene (Konfirmantboka og Katekismen) med mindre du gjorde dette i Økt 1 ovenfor. Du kan gjerne bruk presentasjonen av YOUCAT fra ressursene (R).

Les (høyt) kap. 1 i YOUCAT Konfirmant. Snakk om det som står. Bruk referansene til YOUCAT Katekismen, men foreløpig ikke de på side 12 og 13. Det står ingen referanser til Bibelen i kap. 1. Dere kan gjerne tjuvtitte litt på en av de andre kapitlene og prøve slå opp i Bibelen (enten har alle en bibel til disposisjon, eller dere bruker [Bibelselskapet | Nettbibelen](#)).

3 – Etabler «permanente» grupper

For de fleste av oss er det lettere å bli kjent med andre og å bli med i en samtale hvis vi kan være i mindre grupper og ikke samtale i plenum til enhver tid. Ideelt sett bør det være mellom 3–5 konfirmanter i hver gruppe. I veilederens introduksjon og på nettsiden (R) står det forklart litt mer angående dette med helgengrupper. Se hva som står der.

4 – Gruppearbeid med YOUCAT

De nyetablerte helgengruppene skal nå svare på noen spørsmål og reflektere litt sammen.

Spørsmål: Uten å bruke hjelpemidler (heller ikke YOUCAT-bøkene), **prøv å bli enige om et svar til hvert av disse spørsmålene:**

- *Hva er hensikten med livet vårt her på jorda? Y (= YOUCAT Katekismen) → # 1*
- *Består «frihet» av også å kunne velge det onde? Y → # 287*
- *Hva er konfirmasjon? Y → # 203*
- *Tro – hva er det? Y → # 21*

Ikke gjennomgå svarene ennå. La gruppene først få teksten du ser nedenfor (R). De leser den sammen og svarer på spørsmålet under teksten (R).

Det var en gang en prest som stadig kom over spørsmål han ikke hadde svarene på. Spørsmålene handlet som regel om troen, Gud, livet eller døden. Han skjønte ganske tidlig i sin prestekarriere at selv en som han, som hadde studert svært mye teolog (=læren om Gud) – slik at han kunne være en veileder for andre «vanlige» kristne – ikke hadde svarene på alt. Jo eldre han ble, jo flere spørsmål dukket det opp. Han endte til slutt opp med å skrive ned disse spørsmålene i en bok. «Når jeg dør og kommer til himmelen, kan jeg stille alle disse spørsmålene til vår Herre,» sa han.

Reflekter over dette:

- *Hvilke spørsmål tror du denne presten skrev ned i boka si?*

Fortell dem at det blir premier til de som skriver ned flest realistiske spørsmål.

Konklusjon/oppsummering i plenum: Gjennomgå først spørsmålene de tenker denne presten skrev ned i boka si. Husk premier og trøstepremier (noen seigmenn e.l. fungerer fint 😊). Deretter ser dere på de første spørsmålene fra YOUCAT. Gjennomgå det de har skrevet ned før du presenterer svarene fra YOUCAT Katekismen på disse og flere lignende spørsmål (R). Her er det nok aller best å ha tilgang på YOUCAT Katekismen slik at konfirmantene selv kan lese i den.

5 – Leken «Ikke kutt strømmen» kan passe å avslutte med da den er lenket opp mot Moder Teresas sitat om å være strømførende ledninger (fra kap. 1 i YOUCAT Konfirmant, side 10). Du finner forklaring på leken med instruksjonsvideo på nettsiden (R). Leken kan også passe i Økt 4.

Økt 3 – Aktivitet

TEMA: Trosbekjennelsen og helgener

MÅL:

- Å forstå inndelingen av trosbekjennelsen og å begynne å få et forhold til innholdet.
- Å sette seg litt inn i livene til noen som ga seg selv helt og fullt til troen på Gud (helgener).
- Å la konfirmantene bli tryggere på hverandre gjennom gruppearbeid og «hands-on» aktiviteter.

DU TRENGER:

- Den nikenske trosbekjennelsen oppklippet setning for setning (R)
- Informasjon/presentasjon om helgener generelt (R)
- Informasjon eller korte biografier om helgener (R), andre bøker/tekster eller nettsider med informasjon om helgene gruppene har fått tildelt (helgennavn). Bildene av helgenene (R) fra nettsiden kan f.eks. klippes ut til plakatene.
- Plakat eller store ark, skrivesaker (gjærne inkludert farger /tusjer), lim og saks
- Ark med stikkord/spørsmål om helgenen (til hjelp når gruppene skal finne informasjon om sin/gruppas helgen) (R)
- YOUCAT Ungdomsbønnebogen

GJENNOMFØRING

En kjapp oversikt:

- 1 – Trosbekjennelses-»puslespill» (grupper)
- 2 – Om trosbekjennelsens innhold, og om helgenenes sterke tro
- 3 – Gruppene lager en presentasjon om sin helgen
- 4 – Avslutningsbønn

1 – Trosbekjennelsen som puslespill

Hver gruppe får utdelt en oppklippet versjon av den nikenske trosbekjennelsen (R). Målet er å sette setningene i riktig rekkefølge. **Det er ikke tillatt å bruke noen form for hjelpemidler** (da faller hele poenget med oppgaven bort), men det er viktig at dere allerede har gjennomgått/sett på trosbekjennelsen opptil flere ganger. Kanskje burde dere kjapt se igjennom trosbekjennelsen nok en gang (da blir litt som en Kims-lek). Et forslag er at hver gruppe limer setningene opp på en plakat på veggen etter hvert som gruppa blir enige om rekkefølgen. Da blir det lettere å vise det frem/se på det sammen til slutt. Bestem hvor lang tid de får, og «klar, ferdig, gå ...»

Når tiden er over, må alle vise hva de har fått. Del ut premier til den gruppa som har flest riktige, og trøstepremie til de andre.

2 – Trosbekjennelsens innhold, og helgener

Her kommer en liten teoridel, men pass på at denne ikke blir for lang ettersom Økt 3 hovedsakelig er en aktivitets-økt. For at konfirmantene bedre skal forstå det de skal jobbe med, må de likevel ha litt informasjon om trosbekjennelsen og om helgener. Anbefalt lengde: Maks 10 min.

Presenter (R) altså trosbekjennelsen, og inndelingen i de tre trosartiklene.

Reflekter litt rundt hvorfor det er så VELDIG MYE om Jesus, og ganske lite om Gud. Du trenger ikke komme med noen direkte svar her. Det er sunt og lærerikt for dem å undre seg i en periode. Fortell dem at dere skal komme tilbake til dette.

Presenter (R) kort om helgener. Her blir noe av hovedpoenget å få frem hvordan disse menneskene er forbilder for oss med sin sterke tro på Gud, og hvordan deres tro var avgjørende for livene de levde.

3 – Presentasjon av gruppenes helgener

Hver gruppe får nå tildelt store ark eller plakater, skrivesaker, lim, saks og eventuelt utskrift av informasjon og bilder om sin helgen (R). I tillegg kan de nå få hente inn informasjon digitalt (egne mobiler, tilgjengelige nettbrett eller PCer).

Del ut en liste med spørsmål (R) som skal være til hjelp slik at de forstår hva slags informasjon som er viktig å få med i sin presentasjon/på plakaten.

Målet er at de lager en plakat der de setter inn viktige stikkord om sin helgen. Deretter presenterer de sin helgen for de andre gruppene. Lag gjerne egne kriterier når det gjelder utseendet av plakaten (overskrift, farger, format, bilder, osv.), men ikke gjør det for komplisert for dem. Mye avhenger også av hvor mye tid du gir dem til dette. Det kan være de minst bør ha 30 minutter. Alt avhenger av hvordan du legger opp denne oppgava/hva du krever av dem.

Selve presentasjonen til slutt kan gjerne foregå slik:

- Hver gruppe presenterer
- De andre får lov å stille spørsmål om ting de lurer på (ikke sikkert gruppa eller du selv har svar, men det er bedre å engasjere de andre enn at de blir passive tilskuere).
- Du prøver kort å repetere de 4–5 viktigste punktene om helgenen gruppa har presentert.

Tiden dere bruker her avhenger av antallet grupper og hvor mye tid du lar hver gruppe få.

4 – Avslutt gjerne økta med en bønn rettet mot en av helgenene.

Bruk gjerne «Hill deg, Maria» fra YOUCAT Katekismen # 480, eller «Bønn til den Hellige Josef» fra YOUCAT Ungdomsbønneboka side 137.

Økt 4 – Sosialt

TEMA: Bli-kjent-leker

MÅL:

- Å bli bedre kjent
- Å bli trygge på hverandre
- Å skape positiv tilhørighet til konfirmantgruppa og til kirken (lokalet/bygningen)

DU TENGER:

- Det du trenger til en Kims-lek (R)
- Spillet «Livslinjer» (R), en spillebrikke til hver (på størrelse med en ludobrikke) og en terning per gruppe (3–5 per gruppe; bruk gjerne helgengruppene)
- Evt. videoer til en del av lekene (R)

GJENNOMFØRING

En kjapp oversikt:

- 1 – «Jeg presenterer...»: En fin bli-kjent-aktivitet å begynne med
- 2 – Strømføringsleken (passer også i Økt 2 – se punkt 5)
- 3 – Sheriff
- 4 – Terje Tøffel
- 5 – Spillet «Livslinjer»
- 6 – Kims-lek

Målet er kanskje ikke å gjennomføre alle disse lekene. Velg det som passer akkurat nå i oppstarten for deg og konfirmantene dine. Kanskje har du noen egne forslag. Husk målene ovenfor/for denne økta når du velger leker.

1 – «Jeg presenter ...»

Hensikten med denne leken – eller aktiviteten – er rett og slett å bli kjent. Her får man bl.a. høre hverandres navn opptil flere ganger, noe som gjør det lettere å huske senere.

Del inn i grupper (det trenger ikke være helgengruppene) på 5–6 per gruppe. Hver gruppe skal intervju hverandre/alle i gruppa. Ikke bruk noe å skrive med. Alle skal prøve å huske følgende om alle de andre: navn, bursdag, skole, hobby, favorittmat/ting/farge e.l. (gjør gjerne flere ting).

Alle i gruppa må lære alt dette om hverandre, for så å presentere dette enten kun for deg eller for alle de andre konfirmantene.

2 – Strømføringsleken

Denne ble presentert under punkt 5 i Økt 2. Den er ikke direkte en bli-kjent-lek, men den passer godt til temaet i denne samlingen. Den er som regel populær. Gjorde/lekte dere den i Økt 2, kan det godt være konfirmantene ønsker å gjøre den igjen.

3 – Sheriff (R)

Alle står i en sirkel, men en er i midten. Han/hun i midten er sheriffen. Denne former en pistol med hendene og «skyter» på en som står i sirkelen. Sheriffen sier navnet til den han skyter på. Denne dukker ned på huk for å beskytte seg. De som står på hver side av den som dukker må nå late som de skyter på hverandre (forme en pistol med hendene). Målet er å si navnet til den de peker/skyter på (motparten) *før* den andre greier å si det. Den som sier navnet til motparten sist, eller sier feil navn, er «død» og skal ut av leken/ringen. Det er om å gjøre å være i leken så lenge som mulig.

4 – Terje Tøffel

Del hele gjengen i to store grupper. En begynner som leder (kanskje deg?). En annen kan holde orden på poengene (kan være deg det også, men det kan være litt stressende å passe på alt selv). Lederen roper et tema. Eks: «Skotøy». Hvis noen kommer på et skotøy skal denne reise seg og rope høyt sitt navn og så navnet på et skotøy som begynner på samme bokstav (som sitt eget navn). Hvis du for eksempel heter Terje, kan du rope ut «Terje Tøffel». Da har gruppa di fått et poeng. Hvis temaet er bilmerker, og du kanskje heter Olena, kan du si Olena Opel. Det er om å gjøre for gruppene å få flest poeng.

5 – Livslinjer (R)

Dette spillet er en blanding av Ludo og Stigespill, men med spillkort ved siden av. Spillkortene ligger også på nettsiden (R). Alle har en spillebrikke, og hver gruppe (3–5 i gruppa) har en terning. Målet er å komme helt rundt (hele runden i) spillet. Hver plass du kan komme til har enten bokstaven 'L', bilde av et surt fjes, pluss eller minus et tall, eller plassen er blank. 'L' betyr livslinjekort. Da trekker du et kort. Der står det noe du må svare på. Kan du svare på det, så ser du på kortet hvor mange plasser du kan rykke fremover, eller det står at du kan kaste terningen på nytt. Det sure fjeset betyr at du må rykke en plass tilbake. «Pluss» og et tall er antall plasser du rykker fremover mens «Minus» og et tall er antallet plasser du rykker tilbake. Blank plass betyr at ingenting skjer, men du kan beholde plassen du har kommet til. Det er spørsmålene på kortene som er essensielle med tanke på spillets navn.

6 – Kims-lek

En Kims-lek er kanskje ikke det første du tenker på når man skal etablere et miljø, det å bli kjent. Men, en Kims-lek i grupper krever at man samarbeider godt og hjelper hverandre å løse oppgaven, noe som igjen gjør at man som regel blir bedre kjent.

Har du ikke vært med på Kims-lek før? Hovedpoenget er at alle (her: i gruppa/en og en gruppe av gangen) får sett en mengde ting som ligger utover (f.eks. et bord eller et gulv). Man skal ikke snakke med hverandre *mens* man ser på tingene. Målet er å registrere visuelt flest mulig av gjenstandene slik at man kan huske hva man har sett. Etter et minutt dekker du (lederen) til alle gjenstandene, og gruppa må nå begynne å snakke sammen (helst notere ned) det de mente de så. De kan *ikke* notere så lenge gjenstandene ikke er tildekket.

De får se gjenstandene en eller to ganger til (kanskje kun 30 sek hver gang nå). De samme reglene om snakking og skrivning/notering (at man ikke gjør dette mens man får se gjenstandene) gjelder hver gang!

Den gruppa som husker flest gjenstander har vunnet. Det kan være lurt å samle alle gruppene rundt gjenstandene helt til slutt slik at de nå kan se hva de hadde riktig og hva de hadde glemt eller misforstått. Det kan nemlig være gøy å ta inn noen gjenstander som er litt mystiske. I ressursene finner du litt tilleggsinformasjon om dette (R).